

บทที่ 19 ภูมิอากาศกับการเมือง

ภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ทั้งพระชนมวรรษาดี พืชผลทางอาหาร และยังอิทธิพลต่อจิตใจ นิสัย วัฒนธรรม และชนบทธรรมเนียม ประเพณี ทำให้คนมีความกระตือรือร้น เจริญชา ดังนั้นภูมิอากาศจึงมีความสัมพันธ์ ต่อการพัฒนาประเทศ รัฐ และอุดมการณ์ทางการเมืองทั้งภายในประเทศ และ ระหว่างประเทศอันเป็นแนวความคิดนำไปสู่นโยบายทางการบริหารประเทศ

เฮโรโดตัส (HERODOTUS) เคยกล่าวไว้เมื่อก่อนคริสตศักราช 484 - 425 ปี ซึ่งระยะนั้นเป็นระยะเวลาสงครามระหว่างกรีกกับเปอร์เซียว่า "ประเทศจะเป็นมหาอำนาจได้ เพราะทรัพยากรประการหนึ่ง และสิ่งสำคัญ คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพนั่นเอง"

อริสโตเติล (ARISTOTLE) กล่าวหาตนเองเดียวกันเมื่อก่อนคริสตศักราช 384 - 322 ปี และเขียนวิชาการเมือง "POLITIK" ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และพฤติกรรมเกี่ยวกับมนุษย์

สเตรโบ (STRABO) ระหว่าง 63 ปีก่อนคริสตศักราชถึง ค.ศ. 24 มีความสนใจศึกษาสิ่งแวดล้อมว่าจะมีผลต่ออาณาจักรโรมันหรือไม่เพียงใด

เซอร์ฮัลฟอร์ด แมคคินเดอร์ (SIR HALFORD MCKINDER ค.ศ. 1861 - 1947) แมคคินเดอร์ เป็นนักภูมิศาสตร์การเมืองชาวอังกฤษ และเป็น เจ้าของทฤษฎีที่ว่าด้วยความสำคัญของที่ตั้งทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีนั้นนับว่ามีความสำคัญยิ่ง และ กล่าวไว้ว่า

“ใครครอบครองยุโรปตะวันออกก็สามารถควบคุมบริเวณหัวใจโลกได้
 ใครครอบครองบริเวณหัวใจโลกได้ก็สามารถควบคุมเกาะโลกได้
 ใครครอบครองเกาะโลกได้ก็สามารถควบคุมโลกได้”

แมคเคนเคอร์คิดว่าทวีปยุโรป เอเชีย แอฟริกา ควรจัดเป็นพื้น
 แขนงดินเดียวกัน ซึ่งควรเรียกว่าเกาะขนาดมหึมาของโลก หรือเกาะโลก เขาได้ให้
 ข้อสังเกตว่าโลกเรานี้ประกอบด้วยพื้นน้ำเสียสามส่วน พื้นดินหนึ่งส่วน พื้นดินหนึ่งส่วน
 นี้จะประกอบด้วยเกาะโลกเสีย 2 ใน 3 ส่วนที่เหลือ 1 ใน 3 จะเป็นทวีปอเมริกา
 เหนือ ใต้ และออสเตรเลีย แต่ว่าเกาะโลกมีประชากรราว $\frac{14}{16}$ ส่วนบริเวณที่
 เหลือจะมีประชากรเพียง $\frac{2}{16}$ เท่านั้น

แมคเคนเคอร์ ยังคิดต่อไปว่าบริเวณหัวใจของโลก (PIROT AREA หรือ
 HEARTLAND) ก็ควรอยู่ที่ตอนกลางของเกาะโลก นั่นก็คือตอนกลางของทวีปเอเชีย
 นั่นเอง ซึ่งผู้ใดยึดครองอยู่จะมีอิทธิพลที่เหนียวแน่น ยากจะทำลายได้มีแต่จะขยายอิทธิพล
 จนสามารถรองความเป็นเจ้าโลกในที่สุด และแมคเคนเคอร์ เสริมต่อไปว่าลมฟ้าอากาศ
 และภูมิอากาศจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดที่ช่วยให้เกิดป้อมปราการในบริเวณหัวใจของ
 โลก ยากที่ฝ่ายปฏิบัติจะเข้าถึง

ภูมิอากาศที่ส่งเสริมความเป็นมหาอำนาจ

ลมฟ้าอากาศและภูมิอากาศที่ส่งเสริมความเป็นมหาอำนาจเป็นองค์ประกอบ
 ทางกายภาพส่วนหนึ่งที่ยอมรับกันว่ามียุทธศาสตร์สำคัญต่ออำนาจความสามารถทางการเมือง
 ของประเทศ เพราะสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพจะนำไปสู่ยุทธศาสตร์สังคม และ
 ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจเท่าที่สังเกตมาไม่มีประเทศมหาอำนาจใด ๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตร้อนจัด
 หรือหนาวจัด ลักษณะส่งเสริมความเป็นมหาอำนาจจะต้องอยู่ในละติจูดกลางคืออยู่ใน
 เขตอบอุ่นนั่นเอง

ขอบเขตจำกัดเหนือจะผ่าน

ประเทศคานาดาเหนือ กรุงสตอกโฮล์ม เลนินกราด และคาบสมุทรคัมชัตกา ส่วน
 ขอบเขตจำกัดใต้จะผ่านเมืองเทกซัส กรุงโคโร เกลซี และ

เชียงใหม่ อากาศภายในเขตกึ่งเขตร้อนชื้นเป็นอากาศที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ และความเป็นมหาอำนาจของรัฐ ซึ่งจะมีลักษณะดังนี้

1. มีอากาศเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ไม่คล้ายคลึงกันตลอดปี จะมีฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง ฤดูหนาว และฤดูใบไม้ผลิ ครบทั้ง 4 ฤดู

2. มีภูมิอากาศไม่ร้อนจัด - หนาวจัดจนเกินไป จะไม่แห้งแล้งเกินไป และไม่ชื้นแฉะ คือเป็นกึ่งร้อนกึ่งชื้น จะไม่ร้อนเป็นป่าทึบชื้น ไม่ร้อนและแห้งแล้งมากจนเป็นทะเลทราย ไม่หนาวจัดจนเป็นทุ่งหิมะน้ำแข็งในช่วงส่วนใหญ่ของปี

3. อยู่ในเขตละติจูดปานกลาง ซึ่งก็คืออยู่ในเขตภูมิอากาศอบอุ่น (TEMPERATE ZONE) ซึ่งดินแดนแถบนี้ เศรษฐกิจการเกษตรที่ เช่น เป็นแถบปลูกข้าวสาลี ข้าวโพก และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

การเปลี่ยนแปลงของลักษณะอากาศ นอกจากจะทำให้มนุษย์ได้เห็น การเปลี่ยนแปลงยังทำให้จิตใจของมนุษย์ในเขตกึ่งเขตร้อนชื้นเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทำให้มนุษย์ต้องแสวงหา และประดิษฐ์สิ่งของใหม่ ๆ และต้องต่อสู้กับธรรมชาติอย่างกว้างขวาง อีกด้วย การส่งเสริมให้มนุษย์ทำงานนับว่าเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของอากาศประเทศนี้ ในเมื่อการทำงานไม่สู้จะเหนื่อยง่าย โอกาสและปริมาณงานที่ประชาชนจะทำงานให้ชาติก็มีอยู่มาก และยอมเป็นไปไ้มากกว่าประชาชนในเขตกึ่งเขตร้อนชื้น

บริเวณที่มีลักษณะอากาศกึ่งเขตร้อนชื้นนี้แบ่งได้เป็น 2 บริเวณคือ

1. เขตที่อยู่บริเวณละติจูดปานกลาง ดินแดนเหล่านี้ได้แก่ ดินแดนทางแถบตอนกลางของทวีปอเมริกาเหนือ (ส่วนใหญ่ได้แก่ สหรัฐอเมริกา) ประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในทวีปยุโรป และตะวันออกไกล (จีน เกาหลี ญี่ปุ่น) นอกจากนั้น

ที่มีประเทศที่อยู่ในซีกโลกใต้ เช่น อาร์เจนตินา ชิลี นิวซีแลนด์ บริเวณ
ตะวันออกเฉียงใต้ของออสเตรเลีย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

2. เขตที่อยู่ในบริเวณที่สูง เขตนี้ตั้งอยู่ในบริเวณละติจูดที่ต่ำ
ลงมา เช่น บางประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปอเมริกากลางและใต้ เอเชียโอเชีย
และบางส่วนของบราซิล แต่ภูมิประเทศของบริเวณนี้ขรุขระ และเป็นที่สูง
ดังนั้น ผู้คนที่ไปสร้างบ้านเมืองและทำการเพาะปลูกในดินแดนนี้จึงต้องพบปัญหา
เกี่ยวกับการสีกร่อนของดิน

โดยสรุปแล้ว ภูมิอากาศที่ส่งเสริมที่ดีที่สุด คือ ภูมิอากาศแบบทะเล
(Cfb) ตามระบบการจำแนกประเภทภูมิอากาศของเคิเปิน ส่วนภูมิอากาศ
ที่ีตรงลงไปตามลำดับคือ ภูมิอากาศชื้นกึ่งเมืองร้อน (Cfa) ภูมิอากาศแบบทะเล
(Cfc) ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียนบริเวณชายฝั่งทะเล (Cfb)

ภูมิอากาศที่เป็นอุปสรรคต่อความเจริญของประเทศ

ลักษณะภูมิอากาศที่ไม่เหมาะสม เป็นอุปสรรคต่อการตั้งถิ่นฐาน ได้แก่
อากาศหนาว อากาศร้อน และอากาศแห้งแล้ง ซึ่งถือว่าเป็นอากาศที่จำกัดต่อ
การเจริญเติบโตของประเทศเป็นอย่างมาก

อากาศหนาว

ลักษณะอากาศชนิดนี้มีอยู่ใน 3 บริเวณคือ ในเขตขั้วโลกและบริเวณ
ภูเขาสูง เขตทุนดรา และเขตไทกา

ในเขตขั้วโลกและบริเวณภูเขาสูง เป็นเขตที่มีลักษณะอากาศหนาว
รุนแรงมาก โดยทั่วไปกินแข็ง และมีหิมะปกคลุม

เขตทุนครา เป็นเขตที่อยู่ในละติจูดต่ำลงมา หรือตั้งอยู่ในบริเวณรอบ ๆ ของเขตแรก บริเวณนี้จะมีฤดูร้อนสั้น พืชพรรณก็มีมอสและไลเคน มนุษย์ที่อยู่ในเขตนี้มีอาชีพจำกัดมาก เช่น เลี้ยงกวางเรนเดียร์ จับสัตว์น้ำ และการชุกแรมบางชนิด การจับสัตว์น้ำจะจับกันในฤดูร้อน ซึ่งส่วนใหญ่ก็มีการจับปลา ปลาวาฬ และแมวน้ำ แร่ธาตุที่ชุกก็จะมีอยู่เฉพาะบางแห่งและบางชนิดเท่านั้น เช่น มีการชุกของหิมะแอสกา การชุกเหล็กในแถบคอนเหนือของสวีเดน การชุกถ่านหินที่สวาลบาร์ค ของนอร์เวย์ในมหาสมุทรอาร์กติก ความสำคัญที่เห็นชัดของเขตนี้ก็คือ ความสำคัญในทางยุทธศาสตร์ กล่าวคือบริเวณนี้จะมีท่าเรือที่ปราศจากน้ำแข็งตลอดปี อยู่ทางคาบสมุทรแอตแลนติกของรัสเซีย เส้นทางนี้จะเป็นทางออกทะเลที่สำคัญของรัสเซีย แต่ก็จะเป็นเส้นทางที่สำคัญของฝ่ายตะวันตกที่จะเข้าไปโจมตีรัสเซีย

เขตไทกา เขตนี้อยู่ที่เขตทุนคราลงมา เป็นเขตที่มีอากาศหนาวล้นยอลงมาพืชพรรณจะเป็นป่ากระตุลสน และมีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลมาก เขตนี้ยังมีฤดูหนาวยาวและฤดูร้อนสั้น มีคนอยู่กระจาย ทรัพยากรนอกจากป่าไม้กระตุลสนก็มีแร่ธาตุบางชนิดกระจายกันอยู่

จะเห็นว่าเขตอากาศหนาวทั้ง 3 บริเวณ ความหนาวของอากาศเป็นสิ่งจำกัดความเป็นอยู่ของมนุษย์ ทรัพยากรก็มีน้อยจึงทำให้มนุษย์อยู่กระจายกันมาก และเท่าที่ปรากฏตลอดมาก็ยังไม่พบว่าบริเวณนี้เป็นแหล่งความเจริญของประเทศใด ๆ

อากาศร้อน

นับว่าเป็นอากาศอีกแบบหนึ่งที่จำกัดความเจริญเติบโตของประเทศ ลักษณะอากาศแบบนี้จะมีอยู่ในเขตกึ่งเขตร้อนและบริเวณเหนือเขตกึ่งเขตร้อนขึ้นไป

ในเขตศูนย์สูตรจะปรากฏว่ามีอากาศร้อน ฝนตกชุกและ แสง อากาศสม่ำเสมอตลอดปี ไม่มีฤดูแล้ง ฝนที่ตกก็ตกแรง เป็นเหตุให้เกิดการ ระบาดของโรคต่างๆ มากมาย ไข้มาลาเรียและโรคต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อพืชและดินก็ถูกชะล้าง มาก นับว่าความร้อนและความชื้นเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ในเขตนี โดยแท้จริง เขตนี้ออสเตรเลีย อินโดนีเซีย ประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้แม่น้ำคองโก และแอมะซอน

อีกเขตหนึ่งก็คือ เขตที่อยู่เหนือแนวศูนย์สูตรขึ้นไปจนถึงละติจูด 22¹/₂ องศาเหนือและใต้ เขตนี้อาจได้รับความชื้นน้อยลง ฝนตกน้อยลง มีฤดูแล้ง การระบาดของโรคก็มีน้อยกว่าเขตแรก นับว่าเขตนี้น่าเหมาะต่อการเพาะปลูกมากขึ้น โดยเฉพาะบางแห่งที่เป็นดินซึ่งเกิดจากการสลายตัวของหินภูเขาไฟ ทำให้การ เเพาะปลูกได้ผลมาก ผู้คนที่อยู่ในบริเวณนี้ก็มีหนาแน่น เช่น ในอินเดีย ชาว และศรีลังกา พืชสำคัญที่ปลูกในเขตนี้นั้นมีหลายอย่าง เช่น อ้อย กาแฟ ชา ฝ้าย ข้าวโพด ปอกระเจา ไม้ที่มีค่า ไม้สัก ไม้ตะเคียน และไม้ชนิดอื่น

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏว่า ประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตนี เคยรุ่งเรืองมาบ้าง เช่น อาณาจักรของชอมและอาณาจักรมายา (THE MAYA EMPIRE) ที่ความสมบูรณ์คาบ แต่เนื่องจากอากาศร้อนเป็นสิ่งบังคับ จึงปรากฏว่าความเจริญรุ่งเรืองที่เกิดในบริเวณนั้นก็คงทนถาวรอยู่นาน

อากาศแห้งแล้ง

เป็นอากาศแบบทะเลทรายและกึ่งทะเลทราย ซึ่งจำกัดอันยิ่งใหญ่ ของเขตนี้อีกก็คือความแห้งแล้ง มีฝนตกน้อย ในเขตทะเลทรายจะมีฝนตกเฉลี่ย น้อยกว่า 10 นิ้วต่อปี ส่วนในเขตกึ่งทะเลทรายจะมีฝนตกเฉลี่ยระหว่าง 10 - 25 นิ้วต่อปี ดังนั้นการขาดน้ำจึงมีอยู่ทั่วไป มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในเขตนี้นี้ ประกอบอาชีพกสิกรรมต้องทำการท่อน้ำ ทำการชลประทานกันมาก ผู้คนที่อยู่ ในเขตนี้อาศัยอยู่จะอยู่กระจัดกระจายกัน จะรวมกลุ่มกันก็เฉพาะในบริเวณ

คนคอนสามเหลี่ยมของแม่น้ำและโอเอซิส เนื่องจากเหตุนี้เองจึงทำให้มีพวก
เรื่อนมากในบริเวณนอกเหนือไปจากเขตที่มีการชลประทานในเขตกิ่งทะเลทราย
และเนื่องจากการจำกัดทางภูมิอากาศของเขตนี้อาจทำให้ชนพวกนี้ เช่น พวกอัน
ทาลา ต้องไปเที่ยวรุกรานชนชาติกรูสเซีย และชนชาติอื่น ๆ ปัญหาใหญ่ที่ประสบ
อีกอย่างหนึ่งในเขตอากาศแห้งแล้งนี้ก็คือ การขาดนักเทคนิคอุตสาหกรรม และ
กรรมกรที่มีประสิทธิภาพอย่างมากมาย ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุที่มีคนกระจายมาก
นั่นเอง ปรากฏว่าขณะนี้ จำนวนคนงานที่มีอยู่ในเขตนี้อาจยังไม่พอกับความต้องการ
ของอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมซุกแรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกรรมกร
จากต่างประเทศโดยเฉพาะกรรมกรจากยุโรป อเมริกา และประเทศเพื่อนบ้าน
ใกล้เคียง

ความเจริญรุ่งเรืองของโลกเคยปรากฏขึ้นในเขตนี้อันชั่วระยะหนึ่ง เหมือนกัน
เช่น บริเวณลุ่มแม่น้ำไนล์ ไทกริสและยูเฟรติส แต่ว่าสาเหตุแท้จริงนั้นมิใช่ลักษณะ
อากาศที่ทำให้เอียบต์ บาบิโลนเจริญหากแต่ความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำดังกล่าวที่อำนวยให้

ประเทศที่มีอากาศภายในคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน

ทุกประเทศทั่วโลกย่อมมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 ประการนี้

ประเทศใดที่มีลักษณะอากาศภายในคล้ายคลึงกันจะได้เปรียบในแง่ความ
สมานสามัคคีของประชาชน เพราะประชาชนของประเทศนั้นจะมีความแตกต่างในเรื่อง
ความเป็นอยู่ ภาษา และค่านิยมธรรมเนียมอื่น ๆ น้อยเหลือเกิน ตัวอย่างเช่น
อาณาจักรโรมันที่มีอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียนเพียงชนิดเดียว

ประเทศที่มีลักษณะอากาศภายในแตกต่างกันนั้น ส่วนมากเป็นประเทศ
ที่มีขนาดใหญ่ และความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวย่อมกว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้น
การที่จะหวังในความสามัคคีของประชาชนจากลักษณะธรรมชาติย่อมเป็นไปได้น้อย

การหาทางสร้างความเป็นปึกแผ่นภายในประเทศของดินแดนนี้จึงเป็นภาระที่หนักยิ่งของรัฐบาลประการหนึ่งในประเทศดังกล่าว อย่างไรก็ตามประเทศที่มีลักษณะอากาศประเภทนี้ย่อมแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ

1. ประเทศที่มีลักษณะอากาศคล้าย ๆ เพิ่มความแตกต่างขึ้น

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีลักษณะอากาศดังกล่าวนี้ อากาศของประเทศจะค่อยเปลี่ยนจากลักษณะอากาศชื้น ตั้งแต่บริเวณตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามาเป็นอากาศกึ่งแห้งแล้งในแถบที่ราบใหญ่ และเป็นอากาศแห้งแล้งในบริเวณตะวันตก และตะวันตกเฉียงใต้ อากาศทางแถบอาร์เมกซิโกมีลักษณะกึ่งร้อน และแล้วอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีจะค่อย ๆ ลดลงมาทางภาคเหนือ ด้วยเหตุนี้การสร้างความเป็นปึกแผ่นของประชาชนอเมริกันจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งของประเทศ ปัจจุบันนี้การสร้างตึกกรมบ้านช่อง และตัวเมืองในสหรัฐอเมริกา มีความคล้ายคลึงกันแทบทุกแห่ง จะไปไหนมาไหนดูคล้าย ๆ กันไปหมด จะแตกต่างกันก็เพียงแค่นาคของตัวเมืองเหล่านั้น จุดประสงค์อันนี้ของประเทศก็เพื่อเป็นทางหนึ่งที่จะสร้างความสมัครสมานสามัคคีให้เกิดขึ้นกับประชาชนภายในของเขานั้นเอง

สหภาพโซเวียตเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีลักษณะอากาศแบบนี้ จะเห็นว่าสหภาพโซเวียตมีลักษณะอากาศแบบทุนคราในทางเหนือสุด ใต้ลงมาโดยเฉพาะแถบยุโรปจะเป็นอากาศแบบป่าสนไทกา และใต้ลงมาทางบริเวณตะวันออกเฉียงใต้ และบริเวณภายในจะเป็นอากาศแบบกึ่งทะเลทราย ส่วนบริเวณใต้สุดจะเป็นอากาศแบบทะเลทราย เนื่องจากสหภาพโซเวียตมีความแตกต่างดังกล่าวนี้ประกอบด้วยกว้างใหญ่ไพศาลของประเทศ ตลอดทั้งความแตกต่างทางภาษาและเชื้อชาติของประชากร ทำให้สหภาพโซเวียตใช้วิธีรวมอำนาจในการปกครองแบบสาธารณรัฐหนึ่งก็เพื่อก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นของพลเมืองยิ่งขึ้น

2. ประเทศที่มีความแตกต่างกันมาก

ลักษณะอากาศประเภทหนึ่งจะมีความสัมพันธ์กันมากกว่าอากาศชนิดใด ๆ ดังกล่าวแล้ว ตัวอย่างที่เด่นชัดคือ สเปน กล่าวคือทางตอนใต้จะเป็นอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน ทางบริเวณภายในจะเป็นอากาศกึ่งทะเลทราย ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือจะเป็นอากาศแบบแอตแลนติก หรืออบอุ่นเย็นสบาย ดังนั้นการขาดความสามัคคีของประชากรภายในประเทศจึงมีมาก เหนือที่ปรากฏอยู่ขณะนี้ก็มีซวกคาทาลันเนียที่อยู่ทางตะวันออก พวกมาส์ที่อยู่ทางเหนือ และพวกกาอิเซียที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งพยายามแยกตัวเป็นอิสระ วิธีการหนึ่งที่ผู้นำของประเทศสเปนแก้ไขปัญหายุ่ยากมาโดยตลอดสมัยจอมพลฟรังโก ก็คือ การนำเอาระบอบเผด็จการมาใช้ในการปกครองประเทศ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภูมิอากาศมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอำนาจรัฐ
แรงรวม และแรงแยกอำนาจ ดังนี้

1. ภูมิอากาศภายในประเทศถ้าคล้ายคลึงกันจะให้อคติ ทำให้ความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมและภาษามีน้อย เป็นบ่อเกิดแห่งแรงรวม (CENTRIPETAL FORCES) และพลังสามัคคี
2. ภูมิอากาศแตกต่างกันไปมากตามค่าของที่ยิ่งมีมากก็ยิ่งเกิดแรงแยก (CENTRIFUGAL FORCES) มาก
3. ภูมิอากาศถ้าค่อย ๆ เพิ่มความแตกต่างไปค่าของที่จะเป็นสภาพค่อนข้างดี
4. ภูมิอากาศในที่รวมมักจะมีผลคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดแรงรวมได้ดีกว่า

5. ภูมิอากาศบนที่สูงทำให้เกิดแรงแยก บริเวณเทือกเขาเทือกเดียวกัน แต่ภูมิอากาศจะแตกต่างกันเป็นส่วน ๆ ภูเขาสูง ๆ จึงเหมาะที่จะเป็นเขตกันแดนระหว่างประเทศ ระหว่างเมือง และระหว่างเผ่าพันธุ์

6. ภูมิอากาศที่มีฝนตกชุกและฝนตกหนักจะทำให้เกิดการพัดพาพังทลายของดินสูง แม่น้ำไหลแรง-กว้าง-ลึก และขอบฝั่งสูงชันเหล่านี้เป็นเหตุแห่งแรงแยก ทำให้แรงรวมมีน้อย ตัวอย่างเช่น แม่น้ำโขงค่อนข้างเป็นแรงแยก การจะหวังว่าเป็นแม่น้ำสันติภาพจะเป็นไปไม่ได้ง่าย ๆ แต่แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแรงรวมการติดต่อกันระหว่าง 2 ฝั่งไม่มีอุปสรรค

7. ภูมิอากาศจะมากขึ้นเมื่อพื้นที่กว้างขวาง จะเกิดแรงแยกขึ้นทางเศรษฐกิจและชนชั้น จนต้องใช้วิธีการปกครองใหม่เพื่อสร้างแรงรวมชดเชย เช่น ที่เกิดในรัสเซียและจีนเป็นตัวอย่าง

8. ภูมิอากาศที่มีความเปลี่ยนแปลงน้อยไปตามกาลเวลา หรือไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงตลอดปีจะสร้างคนให้เคยชินและเฉื่อยชา

ภูมิอากาศกับการสงคราม

ปัญหาทางด้านการเมืองอาจนำไปสู่การปฏิบัติการในทางทหารและสงคราม ฉะนั้นความร่วมมือในสงครามประสิทธิภาพในการวางยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีต่าง ๆ อากาศมีส่วนเอื้ออำนวยและส่งผลให้สงครามแพ้หรือชนะ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ในเรื่องอาหาร อาหารเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดอย่างหนึ่งในการสงคราม ทหารทุกคนต้องการบริโภคอาหาร ซึ่งอาหารเหล่านี้จะต้องผลิตกันในบริเวณที่มีอากาศเหมาะสมกับพืช ผลชนิดนั้น ๆ เมื่ออาหารสมบูรณ์ก็ดำเนินการรบได้ ไม่เปลี่ยนแปลงสงครามสหภาพโซเวียต เพราะขาดเสบียงอาหารอันเนื่องมาจากอากาศหนาวเพาะปลูกไม่ได้

2. เชื้อย่ำ ก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งของทหาร เราทราบกันแล้วว่าเชื้อย่ำส่วนใหญ่ทำจากพืช เช่น ย่ำย่ำก็ไล่จากต้นย่ำ ย่ำดินก็ทำจากใยแฟล็กซ์ ฯลฯ พืชเหล่านี้ต้องปลูกลงในดินและในบริเวณที่มีอากาศเหมาะสมต่อความต้องการของมัน

3. ความสัมพันธ์ในค่านาอูขุขุทโฆปรกต์ต่าง ๆ ออูขุขุบางอย่างที่ใช้เพื่อการสงครามในประเทศหนึ่งประเทศใดก็ต้อคำนึงถึงลักษณะอากาศและอิทธิพลของอากาศในประเทศนั้น เช่น การใช้รถถังทำการยึดบริเวณโคบริเวณหนึ่ง จะใช้รถถังขนาดไหน มีน้ำหนักเท่าไร ก็จำเป็นต้อพิจารณาว่าลักษณะดิน ความเปียกชื้นของดิน ณ บริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไร

4. ความสัมพันธ์กับลักษณะการรบ ลักษณะการรบย่อมจะแตกต่างกันไปตามลักษณะอากาศของบริเวณนั้นด้วย เช่น การรบที่เกิดขึ้นระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับอินเดียในบริเวณเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากกรณีพิพาทอินแดน พ.ศ. 2506 ปรากฏว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนได้เตรียมการรบล่วงหน้า มีการฝึกทหารให้รู้จักรบในบริเวณหิมะ ตรงกันข้ามกับอินเดียซึ่งแทบจะกล่าวได้ว่าไม่ได้เตรียมอะไรเลย ผลที่สุดอินเดียก็เป็นฝ่ายปราชัยแทบทุกด้าน

5. อากาศเป็นสิ่งที่เกื้อกูลในการรบ วันที่เคยซึ่งถือว่าเป็นวันที่พันซิมิตรแป็คจึลในฝรั่งเศสต่อเยอรมนี ก็มีสาเหตุเนื่องมาจากการเกื้อกูลของอากาศ กล่าวคือ ในวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นวันที่พันซิมิตรเลือกโจมตีเยอรมนีที่ปิดครองอยู่ในฝรั่งเศส ก็เนื่องจกว่าวันนั้นเป็นวันที่หมอกลงจึคเหนือบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก พันซิมิตรอาศัยหมอกอันหนาหึบเป็นฉากกัการล่ำเลียงพลรึ้นบก เยอรมนีไม่รู้เหตุการณัล่วงหน้าก็ต้อพ่ายแพและพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ในที่สุด